

Ålands lagtings beslut om antagande av
**Landskapslag om ändring av landskapslagen om
barnomsorg och grundskola**

I enlighet med lagtingets beslut
upphävs 19 § 3 mom. i del II i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola,
ändras 2 §, 6 § 2 mom., 13 och 14 §§, 15 § 1 mom., 17 § 1 mom., 18 §, 21 - 23 §§, 28 § 1 och 2 mom. och 42 § 2 mom. i del II, av dessa lagrum 2 och 14 §§ sådana de lyder i landskapslagen 2020/52 samt
fogas till del II en ny 19a § och till 20 § i del II ett nytt 1 mom., varvid nuvarande 1 mom. blir 2 mom. som följer:

2 §

Barnomsorgens styrdokument

Landskapsregeringen beslutar i enlighet med 42 § 2 mom. i del II om en *läroplan för barnomsorgen* med mål, innehåll och riktlinjer för verksamheten.

Kommunfullmäktige ska enligt 4 § i del VI anta en *utbildningsstadga* för barnomsorgen med de allmänna grunderna för barnomsorgens verksamhet.

Varje gruppfamiljedaghem, daghem och fritidshem ska göra upp en arbetsplan som beskriver hur enheten ska förverkliga

- 1) barnomsorgens målsättning,
- 2) den pedagogiska verksamheten i enlighet med den läroplan som landskapsregeringen fattat beslut om enligt 1 mom.,
- 3) sådana anvisningar som landskapsregeringen utfärdat med stöd av denna lag samt
- 4) samverkan mellan vårdnadshavarna, föräldrarna och andra personer som svarar för barnets vård och fostran.

Arbetsplanen ska godkännas av kommunen och skickas för kännedom till landskapsregeringen. Vårdnadshavarna ska informeras om innehållet i arbetsplanen.

6 §

Förundervisning

Förundervisningen kan integreras i den dagliga verksamheten i daghemmet och organiseras som åldersintegrerad pedagogisk verksamhet eller som ålderenshetlig verksamhet för barnet under läsåret före läroplikten börjar. Förundervisningen ges under de arbetsdagar som landskapsregeringen fastställt enligt 14 § i del III.

13 §

Rätt till barnomsorg

Ett barn har rätt till kommunal barnomsorg i den omfattning som beskrivs i detta kapitel.

14 §

Rätt till daghemsverksamhet

Ett barn har rätt till kommunal daghemsverksamhet från ingången av den kalendermånad då barnet fyller nio månader till dess att läroplikten börjar. Rätten till daghemsverksamhet gäller i den utsträckning det är förenligt med det enskilda barnets bästa. Endast i särskilda fall kan det anses förenligt med barnets bästa att vistas i daghemsverksamhet längre än 10 timmar per dygn eller 200 timmar per månad.

Daghemsverksamheten ska om möjligt ordnas i den form som barnets vårdnadshavare önskar.

Kommunen ska vid behov ordna daghemsverksamhet kvälls- och natttid samt under andra dagar än vardagar för barn som behöver detta på grund av vårdnadshavarens förvärvsarbete eller studier.

Barnet har inte rätt att delta i daghemsverksamhet under den tid som föräldrapenning betalas för barnet. Barnet har dock rätt att delta i daghemsverksamhet under den tid partiell föräldrapenning betalas för barnet på grund av deltidsarbete.

Barnet har rätt till samma daghemsplats även efter att ha varit frånvarande från barnomsorgen under en sammanhängande tid om högst 13 veckor då föräldrapenning betalas för vården av barnet.

15 §

Rätt till fritidshemsverksamhet

Rätt till fritidshemsverksamhet dagtid under skoldagar har

- a) ett barn som går i årskurs 1 och 2 om vårdnadshavarna förvärvsarbetar, studerar eller är arbetssökande,
- b) ett barn med elvaårig läroplikt som fullgör sin läroplikt,
- c) en studerande på gymnasialstadienivå som deltar i utbildning i enlighet med läroplanen för yrkesträningsundervisning, med beaktande av den studerandes behov samt
- d) ett barn i behov av särskilt stöd som bedöms vara i behov av fritidshemsverksamhet.

17 §

Rätt till förundervisning

Ett barn har rätt till kommunal daghemsverksamhet med förundervisning under minst 4 timmar per arbetsdag under läsåret innan barnet börjar i grundskolan eller får motsvarande undervisning på annat sätt.

18 §

Rätt till specialbarnomsorg

Ett barn har rätt till specialbarnomsorg i den omfattning det finns ett behov av det.

19a §

Meddelande om uttag av föräldrapenningsdagar

Ett regelbundet uttag av högst fem föräldrapenningsdagar för barnet ska meddelas kommunen senast två veckor före den första föräldrapenningsdagen tas ut.

Ett uttag av mer än 5 föräldrapenningsdagar i följd för barnet ska meddelas kommunen senast sex veckor före perioden börjar.

Meddelanden om uttag av föräldrapenningsdagar ska göras skriftligt.

20 §

Definitioner

Vårdnadshavare är barnets föräldrar eller den som anförtrotts vårdnaden om barnet och som avses i lagen om vårdnad om barn och umgängesrätt.

21 §

Kommunal taxa för barnomsorgen

Kommunen ska fastställa en taxa för den avgift som barnets vårdnadshavare ska betala för barnomsorgen enligt bestämmelserna i 22 §. Taxan ska avse årets alla månader. En kommun kan besluta om avgiftsfria månader eller om helt avgiftsfri barnomsorg.

22 §

Beräkning av avgiften

Barnomsorgsavgiften för heltidsomsorg får vara högst 240 euro per barn och månad. Barnomsorgsavgiften för halvtidsomsorg får vara högst 60 procent av avgiften för heltidsomsorg. Om kommunen erbjuder även andra omsorgskategorier än halvtids- och heltidsomsorg ska barnomsorgsavgiften för sådan omsorg tas ut i relation till avgiften för heltidsomsorg.

Beräkning av den avgiftsfria delen av barnomsorg, som enligt 23 § 1 mom. 2–4 punkter är avgiftsfri, ska utgå från den beviljade barnomsorgsplatsen.

Då avgifterna bestäms ska kommunen beakta familjens storlek. All verksamhet ska ingå i barnomsorgsavgiften och avgifter får inte tas för verksamhet utanför barnomsorgsenheten.

Kommunen ska senast tre månader före en ändring av avgifterna införas meddela vårdnadshavarna om ändringen.

23 §

Avgiftsfrihet

Barnomsorgsavgift uppbärs inte

- 1) under det år barnet beviljats uppskov med att inleda sin skolgång,
- 2) för rehabiliterande barnomsorg som ges enligt landskapslagen (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda,
- 3) för förundervisning som avses i 17 § och
- 4) under den tid föräldrapenningsdagar tas ut för barnet, om vårdnadshavaren meddelat kommunen om detta enligt bestämmelserna i 19a §.

28 §

Definitioner

Med *heltidsomsorg* avses barnomsorg i kommunal daghemsverksamhet som i medeltal överstiger 35 timmar per vecka.

Med *halvtidsomsorg* avses barnomsorg i kommunal daghemsverksamhet som i medeltal uppgår till högst 25 timmar per vecka.

42 §

Landskapsregeringens ledningsansvar

Landskapsregeringen beslutar om en läroplan för barnomsorgen. Läroplanen ska vara samordnad med grundskolans läroplan.

Denna lag träder i kraft den

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Avvikande från bestämmelserna i 14 § har ett barn vars vårdnadshavare enligt övergångsbestämmelserna till lagen om ändring av sjukförsäkringslagen (FFS 28/2022) inte omfattas av den ändrade lagstiftningen, rätt till kommunal daghemsverksamhet efter att föräldradagpenningperioden har upphört.

För en vårdnadshavare som enligt övergångsbestämmelserna till lagen om ändring av sjukförsäkringslagen inte omfattas av den ändrade lagstiftningen ska i 19a och 23 §§ tillämpas begreppet faderskapspenningdagar i stället för föräldrapenningdagar.

Avvikande från bestämmelserna i 22 § 3 mom. kan kommunen meddela om sådana ändringar av avgifterna som följer av denna lag senast en månad före ändringarna införs.

Mariehamn den 23 maj 2022

Bert Häggblom
talman

Katrin Sjögren
vicetalman

Roger Nordlund
vicetalman